

Popularnonaukowe streszczenie projektu

Celem proponowanego projektu jest analiza podobieństwa i związku samokontroli (preferowanie większej nagrody dostępnej później w stosunku do mniejszej dostępnej szybciej) i altruizmu (poświęcenie własnej korzyści na rzecz korzyści odniesionej przez inną osobę). Zdaniem niektórych badaczy tak jak można nie dostrzegać związku między sobą teraz i sobą w przyszłości (czyli związków na wymiarze czasu), tak też można nie dostrzegać realnie istniejących zależności między interesem własnym a interesem innych ludzi (czyli na wymiarze dystansu społecznego). Badania pokazują, że prawdopodobieństwo samokontroli maleje, gdy czas oczekiwania na mniejszą nagrodę ulega skróceniu (np. małe dzieci wolą otrzymać 3 batoniki za tydzień niż 1 batonik za sześć dni, ale jednocześnie wolą otrzymać 1 batonik zaraz niż 3 batoniki jutro). Efekt ten określany jest jako odwrócenie preferencji. Planujemy sprawdzić, czy analogiczny efekt wystąpi w przypadku altruizmu, a więc czy ludzie wolą dać większą sumę pieniędzy osobie bardzo dalekiej, niż osobie dalekiej, a jednocześnie wolą ofiarować mniejszą kwotę osobie bardzo bliskiej, niż większą osobie nieco mniej bliskiej. Badania przeprowadzimy przy użyciu programu komputerowego, w którym uczestnicy będą dokonywali takich wyborów w odniesieniu do hipotetycznych nagród (tj. pieniądze w rzeczywistości nie będą wypłacane). Z badań nt. związku samokontroli i altruizmu wynika, że ludzie, którzy lepiej traktują swoje „przyszłe Ja” (wykazują wyższy stopień samokontroli) lepiej traktują też inne osoby. Naszym zdaniem taki kierunek zależności charakteryzuje sytuacje, gdy altruizm wymaga rezygnacji z natychmiastowej korzyści własnej. Przewidujemy, że w sytuacji, gdy wymagana jest rezygnacja z korzyści własnej w przyszłości, będzie odwrotnie – wyższy poziom altruizmu będzie towarzyszył niższemu stopniowi samokontroli. Oczekiwanie to będziemy testować za pomocą aplikacji komputerowej w sytuacji wyboru między kwotą dla siebie a kwotą dla innej osoby, oraz w grach ekonomicznych - dyktator (uczestnik otrzymuje kwotę i dzieli ją według własnego uznania między siebie i inną osobę) i ultimatum (podobnie jak w grze dyktatora, ale inna osoba musi zaakceptować sposób podziału, żeby podział doszedł do skutku). Użyjemy zarówno hipotetycznych jak i realnych nagród pieniężnych.